

14. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2018/1769

KARAR NO : 2020/839

DAVACI : Şenses Teknik Elektrik Mühendislik Hizmetleri ve İnşaat Oto Tur. Paz. İth. İhr.
Sanayi Ticaret Limited Şirketi

VEKİLİ : Av. Yusuf ÇİFTÇİ/-UETS[16640-46766-61838]

DAVALI : Rekabet Kurumu Başkanlığı/ANKARA

VEKİLİ : Hukuk Müşaviri Mehmet ÖZDEN/Başkanlık-Aynı adreste

DAVANIN ÖZETİ : Burdur ilinde oluşturulan serbest makine mühendisleri havuzuna dahil olan davacı şirketin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanunun 4'üncü maddesinin ihlal edilmesinden dolayı 25.156,85-TL idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Rekabet Kurulunun 29.03.2018 tarih ve E:4102 sayılı kararıyla bildirilen 14.12.2017 tarihli ve E.279 sayılı işlemin; haksız ve hukuka aykırı olduğu, 4054 sayılı Kanun'a aykırı herhangi bir faaliyette bulunulmadığı, hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslerin asgari ücretin altında proje çizilmesinin önüne geçmeyi amaçladıkları, mühendislerin anlaşma ile birlikte ortaya çıkan oluşuma senet vermelerinin amacının anlaşmaya katılanların daha sonra bundan vazgeçmelerini önlemek olduğu, il dışından ya da oluşuma katılmayıp aynı ilde faaliyet gösteren mühendislerin rekabet etmeye devam ettikleri, bu durumun ise pazardaki rekabete zarar verilmediğinin ispatı olduğu, projelerin onay mercii olan Burdur Temsilciliğinin oluşuma katılmadığının Kurul kararıyla tescil edilmiş olmasının ortada bir kartel anlaşması bulunmadığını ortaya koyduğu, zamanaşımının dolmuş olmasından ötürü eyleme ceza verilemeyeceği, davalı idarenin aynı konuda evvelce soruşturma yürütmüş olması sebebiyle bu hususta yeniden soruşturma yürütülmesinin hukuka aykırı olduğu, idari para cezasının davacının bütün gelirleri üzerinden hesaplanmak yerine sadece ilgili ürün pazarı cirosu üzerinden hesaplanmasının gerekli olduğu, ilave olarak mezkur mevzuatta öngörülen hafifletici sebeplerin nazara alınması gerektiği, yine soruşturmaya konu anlaşmaya muafiyet tanınması gerektiği ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Davacı şirket tarafından ileri sürülen sebeplerin her birinin hukuki dayanaktan yoksun mesnetsiz iddialar olduğu, Kurula yapılan şikayet neticesinde hazırlanan raporda da belirtildiği üzere, davacı şirket dahil Burdur İli'nde faaliyet gösteren mühendislerin kendi aralarında oluşturduğu havuz sisteminin 4054 sayılı Kanunun dördüncü maddesine aykırı olduğu, zira, asgari ücretlerin belirlenmesi ve uygulanmasının gözetilmesi Mühendisler ve Mimarlar Odası'nın kurumsal sorumluluğunda olup 6235 sayılı Kanunla Mühendisler ve Mimarlar Odası'na verilen yetkiler dışında teşebbüs niteliğindeki SMM'lerce bireysel kapasiteler çerçevesinde ayrı bir fiyat anlaşmasına gidilmemesi gerektiği, netice itibarıyla dava konusu işlemde herhangi bir hata veya hukuka aykırılık bulunmadığı belirtilerek haksız olarak açılan davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara 14. İdare Mahkemesi'nce, dava dosyası incelenerek işin gereği düşünüldü:

Dava; Burdur ilinde oluşturulan serbest makine mühendisleri havuzuna dahil olan davacı şirketin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanunun 4'üncü maddesinin ihlal edilmesinden dolayı 25.156,85-TL idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Rekabet Kurulu'nun 29.03.2018 tarih ve E:4102 sayılı kararıyla bildirilen 14.12.2017 tarihli ve E.279 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun "Amaç" başlıklı 1. maddesinde; "Bu Kanunun amacı, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamaktır." hükmüne yer verilmiş, "**Kapsam**" kenar başlıklı **2. maddesinde;** Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukuki işlem ve davranışların, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemlerin bu Kanun kapsamına girdiği belirtilmiş, "**Tanımlar**" kenar başlıklı **3. maddesinde;** "Hâkim Durum", belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü olarak tanımlanmıştır.

T.C.

ANKARA

14. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2018/1769

KARAR NO : 2020/839

Aynı Kanunun "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar" başlıklı **4. maddesinde**; "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu haller, özellikle şunlardır: ...

a) Ticari faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine doğrudan veya dolaylı olarak engel olunması ya da rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan eylemler,

b) Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü, ..." hükmüne, "Hakim Durumun Kötüye Kullanılması" **6. maddesinde**; "Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanılması hukuka aykırı ve yasaktır." hükmüne yer verildikten sonra, **anılan maddenin devamında**; "a) Ticari faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine doğrudan veya dolaylı olarak engel olunması ya da rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan eylemler, b) Eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülükler ve edimler için farklı şartlar ileri sürerek, doğrudan veya dolaylı olarak ayrımcılık yapılması, c) Bir mal veya hizmetle birlikte, diğer mal veya hizmetin satın alınmasını veya aracı teşebbüsler durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın veya hizmetin, diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da satın alınan bir malın belirli bir fiyatın altında satılmaması gibi tekrar satış hâlinde alım satım şartlarına ilişkin sınırlamalar getirilmesi, d) Belirli bir piyasadaki hâkimiyetin yaratmış olduğu finansal, teknolojik ve ticari avantajlardan yararlanarak başka bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemler, e) Tüketicinin zararına olarak üretimin, pazarlamanın ya da teknik gelişmenin kısıtlanması" **tadadi olarak** kötüye kullanma halleri arasında sayılmıştır.

Anılan Kanunun "İdari para cezası" başlıklı **16. maddesinin 3. fıkrasında**; "Bu Kanunun 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idari para cezası verilir." kuralına yer verilmiştir.

Yine, **aynı Kanun'un** "Kurulun Görev ve Yetkileri" başlıklı **27. maddesinin (a) bendinde**, bu Kanun'da yasaklanan faaliyetler ve hukuki işlemler hakkında, başvuru üzerine veya re'sen inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak, bu Kanun'da düzenlenen hükümlerin ihlâl edildiğinin tespit edilmesi üzerine, bu ihlâllere son verilmesi için gerekli tedbirleri alıp bundan sorumlu olanlara idari para cezaları uygulamak Rekabet Kurulu'nun görevleri arasında sayılmış olup, **Kanun'un "Önaraştırma"** başlıklı **40. maddesinde**; "Kurul, resen veya kendisine intikal eden başvurular üzerine doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti için önaraştırma yapılmasına karar verir. Önaraştırma yapılmasına karar verildiği takdirde Kurul Başkanı, meslek personeli uzmanlardan bir birkaçını raportör olarak görevlendirir. Önaraştırma yapmakla görevlendirilen raportör 30 gün içinde elde ettiği bilgileri, her türlü delilleri ve konu hakkındaki görüşlerini Kurula yazılı olarak bildirir." hükmüne yer verildiği, **41. maddesi gereğince de**, önaraştırma raporu üzerine soruşturma açılmasına veya açılmamasına karar vereceği, **Kanun'un 43, 44, 45, 46 ve 47'nci maddelerinde** öngörülen süreç yürütülerek, hakkında soruşturma yürütülenin savunması alındıktan sonra Kurul tarafından karar verileceği anlaşılmaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden; Burdur İl sınırları içerisinde faaliyet gösteren makine mühendislerinin aralarında ortak bir havuz oluşturarak gelir paylaşmak suretiyle 4054 sayılı Kanunun 4. maddesini ihlal ettikleri iddiasıyla Rekabet Kurumu Başkanlığı'na hitaben yapılan 06.09.2016 tarihli ve 5326 sayılı şikayet başvurusunda özetle; "mühendisler tarafından havuz olarak adlandırılan bir çeit ödeme sistemi kurulduğu, havuza dahil olan mühendislerin proje bedellerinin bir kısmını havuza aktardığı ve havuzda biriken tutarın daha sonra aralarında paylaşıldığı, bu paylaşım sonrasında tutarların dengelenmesi için, mühendislerin kendi aralarında birbirlerine fatura kestiği, bu oluşuma dahil olmayan mühendislerin projelerinin TMMOB Makine Mühendisleri Odası Burdur İl Temsilciliği tarafından onaylanmadığı" iddialarına yer verildiği, yapılan şikayet başvurusu neticesinde Kurul tarafından hazırlanan raporda yer alan; "davacı şirket ve Gürsu'nun fiyat tespiti yapmak ve havuz kurarak gelir paylaşımına gitmek suretiyle 4054 sayılı Kanunun 4'üncü maddesini ihlal ettikleri, bahse konusu anlaşma ve uygulamalara 4054 sayılı Kanunun 5. maddesinde yazılı muafiyetin tanınamayacağı, teşebbüsler hakkında, 4054 sayılı Kanunun 16. maddesinin 3. fıkrası ve Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim

T.C.

ANKARA

14. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2018/1769

KARAR NO : 2020/839

Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmeliğin ilgili hükümleri gereğince, idari para cezası uygulanması gerektiği" gerekçeleriyle mezkur şikayetin haklı bulunarak davacı şirketin, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanunun 4. maddesini ihlal etmesinden dolayı 25.156,85-TL idari para cezası ile cezalandırılmasına karar verilmesi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta; davacı şirket dahil teşebbüslerce, soruşturmaya dayanak oluşturan "Mesleki Dayanışma Sözleşmesi"ni imzalamaktaki amaçlarının; MMO genel merkezi tarafından yayımlanan ve kendilerince uyma zorunluluğu bulunan "asgari ücret çizelgesi"nde öngörülen tarifelerin gerçekten uygulanmasını sağlamak ve bu yolla meydana gelen kazanç kaybını engellemek olduğu, kaldı ki daha önce Kurumca yürütülen önaraştırmalarda da konuyla ilgili, 4054 sayılı Kanun kapsamında ihlal bulunmadığı yönünde sonuca ulaşıldığının ifade edildiği, bu kapsamda mühendislerin yıllarca zorunlu asgari ücret uygulaması nedeniyle müşterilerinden tahsil edemedikleri bedeller üzerinden, diğer bir deyişle asgari ücret üzerinden faturalar kesmek zorunda kaldıkları, bu nedenle odaya ödenen vize harcını, devlete ödenen Katma Değer Vergisi ve gelir vergilerini yüksek bedellerle ödemek zorunda kalarak zarar ettikleri, aşırı rekabet nedeniyle çok düşük bedellerle işlerin alındığı ve bu sebeple mühendislik hizmet kalitesinin düştüğü, mesleki kariyerlerinin zarara uğradığı, emeklerinin karşılığını alamayarak zor durumda kaldıkları ve bu sebeple dayanışma amaçlı olarak Mesleki Dayanışma Sözleşmesinin imzalandığı ileri sürülmüşse de, Burdur ilindeki aşırı rekabet, aşırı rekabetin getirdiği ekonomik zorluklar, vergi yükümlülükleri, asgari ücretin uygulanmasını sağlamak gibi nedenler ülkemizde serbest mühendislik sektörünün sahip olduğu yapısal sorunların bir yansıması niteliğinde olmakla beraber, bu sorunların sektörde faaliyet gösteren teşebbüslerin rekabeti bozucu faaliyetleriyle değil etkin bir düzenleme ve denetim mekanizması ile giderilmesi gerektiği, bu sorunların sektörde faaliyet gösteren teşebbüslerce rekabetin kısıtlanmasına yol açan bir yöntemle çözülmeye çalışılması durumunda, mevcut sorunlara ek olarak toplumsal refah kaybına yol açan ayrı bir sorunun daha yaratılmış olacağı, kaldı ki asgari ücretlerin belirlenmesi ve uygulanmasının gözetilmesinin MMO'nun kurumsal sorumluluğunda olduğu, 6235 sayılı Kanunla Mühendisler ve Mimarlar Odasına verilen yetkiler dışında teşebbüs niteliğindeki SMM'lerce bireysel kapasiteler çerçevesinde ayrı bir fiyat anlaşmasına gidilmesinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde yazılı kurala aykırı olduğu sonucuna ulaşıldığından dava konusu işlemde hukuka aykırılık görülmemiştir.

Öte yandan, davacı şirket tarafından projelerin onay mercii olan TMMOB Burdur Temsilciliğinin oluşuma katılmadığının Kurul kararıyla tescil edilmiş olmasının ortada bir kartel anlaşması bulunmadığını ortaya koyduğu, zamanaşımının dolmuş olmasından ötürü eyleme ceza verilemeyeceği, davalı idarenin aynı konuda evvelce soruşturma yürütmüş olması sebebiyle bu hususta yeniden soruşturma yürütülmesinin haksız ve hukuka aykırı olduğu yönünde de iddialarda bulunulduğu görüldüğünden bu iddiaların da ayrıca irdelenmesi gerekmektedir.

Çeşitli alanlarda faaliyet gösteren mühendislerin havuz uygulaması biçiminde fiyat ve müşteri paylaşım anlaşması yaptığına ilişkin iddialar daha önce de Kurulun gündemine gelmiş olmasına karşın, havuz sisteminin varlığına yönelik herhangi bir bilgi ya da belgeye ulaşılamaması nedeniyle ilgili teşebbüsler hakkında soruşturma açılmadığının anlaşıldığı, yine soruşturma konusu eylemlerin üzerinden yedi yıl geçtiği, iddia edilen eylemlerin sona erdiği ileri sürülmüş ise de, Kurul tarafından verilen idari para cezalarının Kabahatler Kanunu kapsamında değerlendirildiği, Kabahatler Kanunu'nun "Soruşturma Zamanaşımı" başlıklı 20/3 maddesinde; "Nispi idari para cezasını gerektiren kabahatlerde zamanaşımı süresi sekiz yıldır." hükmü yer almakta olup, söz konusu hüküm kapsamında, soruşturma konusu ihlalin 15.03.2010-23.08.2011 tarihleri arasında gerçekleştiği, ihlalin sona erme tarihi olan 23.08.2011 tarihinden bu yana Kanun'da belirtilen 8 yıllık sürenin ise henüz dolmadığının görüldüğü, Kurulun aynı konuyla ilgili kesin kararlarına ve ayrıca ortada yeni bir delil veya belge bulunmamasına rağmen aynı konunun yeniden inceleme konusu yapılmasının hukuka aykırı olduğuna yönelik iddiaların incelenmesinden ise, burada öncelikle vurgulanması gereken hususun, söz konusu Kurul kararlarında inceleme konusu eylemlerin ihlal olarak görülmediği iddiasının yanlış değerlendirildiği, zira Kurulun daha önce 4054 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde "ihlale son verme" uyarısı yaptığı veyahut havuz sisteminin varlığına yönelik herhangi bir bilgi ya da belgeye ulaşılamaması nedeniyle soruşturma açmadığı, öte yandan, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 303. maddesinde yer alan; "Bir davaya ait şekli anlamda kesinleşmiş olan hükmün, diğer bir davada maddi anlamda kesin hüküm oluşturabilmesi için, her iki davanın taraflarının, dava sebeplerinin ve ilk davanın hüküm fıkrası ile ikinci davaya ait talep sonucunun aynı olması gerekir." hükmü uyarınca kanunda sayılan şartları taşıyan ikinci bir davanın, o davayla ilgili kesin bir hükmün bulunması sebebiyle reddedilebileceği, davaya konu soruşturmada önceki ön araştırmalarda elde edilemeyen birçok bilgi ve belgenin elde edildiği anlaşıldığından, davacı şirketin anılan iddiaları yerinde görülmemiştir.

T.C.
ANKARA

14. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2018/1769

KARAR NO : 2020/839

Açıklanan nedenlerle, **davanın reddine**, aşağıda dökümü yapılan 131,50 TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, kararın verildiği tarih itibariy yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca maktu olarak belirlenen 1.700,00-TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, artan posta ücretinin kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren (30) gün içerisinde **Ankara Bölge İdare Mahkemesi'ne istinaf yolu** açık olmak üzere, **28/04/2020** tarihinde karar verildi.

HAKİM
GÖKHANKOCAPIÇAK
216751

YARGILAMA GİDERİ		:
Başvurma Harcı	:	35,90 TL
Karar Harcı	:	35,90 TL
Vekalet Harcı	:	5,20 TL
Posta Gideri	:	54,50 TL
<hr/>		
TOPLAM	:	131,50 TL